

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukraine.uapravo.net/data2008/base14/ukr14383.htm>.

8. Про авторське право і суміжні права : закон України від 11.07.2001р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>. – Редакція від 05.12.1012.

ОХОРОНА ТА ЗАХИСТ МУЗИЧНИХ ТВОРІВ В УКРАЇНІ

Неменьша Ольга Юрївна,

*магістрантка Черкаського національного університету
імені Богдана Хмельницького*

Сьогодні важко уявити своє життя без музики, яка є одним із поширених видів мистецтва і її широко використовують у повсякденному житті. Музичні твори вже давно перестали бути просто задоволенням, яке отримує автор від процесу їх написання та демонстрації широкому загалу. Сьогодні музична індустрія – це бізнес, де кожен прагне отримати винагороду, за свою творчу працю. Кожне звучання музики – це прибуток її автору, виконавцю, продюсеру. З огляду на це, важливо знати, що будь-який музичний твір є об'єктом авторського права. У часи використання цифрових технологій, коли можливо швидко, легко і незаконно скопіювати будь-що важливе, значення слід приділяти охороні твору.

Насамперед, потрібно зазначити, що Цивільний Кодекс України, а також Закон України «Про авторське право та суміжні права» не містять визначення музичного твору. Однак, музичним вважається твір, в якому художні образи передаються за допомогою звуків. Закон України «Про авторське право та суміжні права» згідно ч. 1 ст. 8, до об'єктів авторського права належать різні види музичних творів з текстом або без нього (інструментальні – симфонії, сонати, квартети і вокальні – пісні, романси, тощо), а також музично-драматичні – опери, оперети, балет [4].

Музичні твори можуть бути використанні як самостійно в різноманітних сферах – на телебаченні, радіо, під час проведення масових заходів, так і бути важливою складовою інших творі, насамперед, аудіовізуальних.

Для охорони музичного твору, як об'єкту авторського права, ставляться аналогічні іншим об'єктам вимоги. Твір має бути виражений

в об'єктивній формі і мати творчий характер. Авторським правом охороняються музичні твори незалежно від складності теми і композиції, призначені для виконання на музичних інструментах і (або) за допомогою голосу, музичні твори з текстом (поезія, лібрето тощо) або музичні твори без тексту. Музичний твір може бути виражено у формі нотного запису, звукозапису, публічного виконання, публічного сповіщення [2, 60].

Авторські права, у тому числі і на музичний твір поділяються на особисті немайнові та майнові. Майнові права можуть переходити до будь-яких інших суб'єктів авторського права у силу закону чи договору, а також можуть успадковуватися. Особисті немайнові права авторів творів є невідчужуваними. Ці права належать автору незалежно від його майнових прав і зберігаються за ним навіть у випадку уступки майнових прав на використання твору.

Суб'єктами авторських прав на музичні твори можуть бути: композитор (як автор музичного твору), переробник, аранжувальник (авторські права на переробку). Слід зазначити, що окрім авторських прав на твори, можуть виникати і суміжні права: у музикантів та співаків – під час виконання творів, у виробника фонограми після першого запис звуків, виконання або інших звуків або відображень цих звуків.

У ст. 441 Цивільного кодексу України зазначенні способи використання творів, зокрема музичних:

- 1) опублікування (випуск твору у світ);
- 2) відтворення будь-яким способом та у будь-якій формі;
- 3) переробка, адаптація, аранжування та інші подібні зміни;
- 5) включення складовою частиною до збірників;
- 6) публічне виконання;
- 7) продаж;
- 8) імпорт його примірників, примірників його перекладів, переробок тощо.

До основних порушень щодо використання музичних творів можна віднести

- плагіат;
- самовільне відтворення та опублікування чужого твору в його цілому або окремих його частин;

- покупку видання або більш-менш значної його частини, зберігання для збуту або продажу предметів, завідомо виготовлених в порушення авторського права.

Одним з найпоширеніших порушень прав автора на музичний твір є піратство – опублікування, відтворення, ввезення на митну територію України, вивезення з митної території України і розповсюдження контрафактних (виготовлених без згоди правовласника) примірників творів.

За незаконне використання музичних творів законодавством України передбачено адміністративну (ст. 51 ч.2 Кодексу України про адміністративні правопорушення) чи кримінальну (ст. 176 Кримінального кодексу України) відповідальність .

Таким чином, охорона та захист музичних творів пріоритетними з боку держави. Найбільш поширеною формою порушення авторських прав на музичні твори є піратство, боротьба з яким є глобальною проблемою і з розвитком сучасних інформаційних технологій робить вразливою сферу охорони музичних творів. Виходячи з цього сьогодні питання що до охорони та захисту авторських та суміжних прав авторів музики та правове регулювання постає гостро не тільки в Україні, а й у світі.

Список використаних джерел:

1. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів (Паризький акт від 24 липня 1971р., змінений 2 жовтня 1979 р.) [Електронний ресурс]. “ Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>.
2. Бондаренко С. В. Авторське право і суміжні права /С. В. Бондаренко. – К.: Ін-т інтел. власн. і права, 2008 – 258 с.
3. Закон України «Про авторське право і суміжні права»; Закон від 23.12.1993 № 3792-ХІІ. // [Електронний ресурс]. “ Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>.
4. Козакова С. В. Музичні твори як об’єкти авторського права / С.В. Козакова [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу <http://www.kpi.kharkov.ua/archive/MicroCAD/2012/S25>.
5. Цивільний кодекс України, прийнятий Верховною Радою України 16 січня 2003 р. [Електронний ресурс]. “ Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show>.